

**Міністерство охорони здоров'я України
КЗ КОР «Чернобильський медичний фаховий коледж»**

**Робоча програма
освітнього компонента
«Невідкладна медична допомога
при хірургічній патології»**

Галузь знань	<i>22 Охорона здоров'я</i>
Спеціальність	<i>223 Медсестринство</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Лікувальна справа</i>
Освітній ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>
Мова викладання	<i>Державна</i>
Форма викладання	<i>Очна</i>

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні ЦК
клінічних дисциплін
Протокол №___ від "___" 202 р.
Голова комісії_____Марія Шулла

Опис освітнього компонента
(коротка анотація, актуальність).

«Невідкладна медична допомога при хірургічній патології»

Програма освітнього компонента «Невідкладна медична допомога при хірургічній патології» призначена для закладів фахової передвищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Патологічні зміни в організмі людини, які виникають внаслідок дії фізичних, хімічних і біологічних факторів, що призводять до різкого погіршення здоров'я та можуть загрожувати життю і потребують екстрених лікувальних дій (в межах хвилини/хвилин, рідше годин) потребують невідкладної медичної допомоги. До них відносять патологічні стани при яких відсутність своєчасної медичної допомоги може зумовити стійкі зміни в організмі і навіть смерть; стани, за яких в короткий термін потрібно прийняти правильне рішення для підтримки і збереження життя пацієнта.

За час навчання важливо сформувати академічну підготовку з фундаментальних і клінічних медичних наук та підготовку випускників до професійної діяльності на посаді фельдшера шляхом набуття загальних та спеціальних компетентностей, сфера застосування яких описується визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій, оперативних втручань, питань трудової, судової та військової експертизи.

Цей освітній компонент зосереджено на вирішенні основних проблем невідкладної хірургії, який охоплює теми, пов'язані з найпоширенішими захворюваннями та станами, які потребують екстреної допомоги.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є практичні заняття та самостійна робота здобувачів освіти.

Поточна навчальна діяльність здобувачів освіти контролюється у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки здобувачів освіти визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних та клінічно-орієнтованих задач, контролі практичних навичок, огляді хворого, клінічних розборах, складанні алгоритмів клінічного обстеження, диференційної діагностики на підставі визначених симптомів та синдромів у хворого, оцінці результатів інструментальних, лабораторних обстежень, функціональних

проб, визначенні та обговоренні тактики невідкладної допомоги. Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять на базах профільних хірургічних відділень (абдомінальному, торакальному, нейрохірургічному, судинному тощо), станціях екстренної медичної допомоги. Здобувачі освіти протягом навчання мають змогу приймати участь у курації та демонстрації хворих з різноманітною патологією, а також відпрацювати практичні навички під час занять в кабінетах доклінічної практики, обладнаних необхідною апаратурою, тренажерами, муляжами, медичним інструментарієм та сучасними технічними засобами навчання. Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку згідно навчального плану для спеціальності 223 «Медсестринство».

Назва освітнього компонента
«Невідкладна медична допомога при
хірургічній патології»

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Кількість годин
Практичні заняття	40
Самостійна робота	20

Ознаки освітнього компонента

Рік викла дання	Курс (рік навчан ня)	Семестр	ОПП	Кількіс ть кредиті в/ годин	Вид підсумко вого контролю	Норма тивна чи вибірко ва
2026	III	VI	Лікувальна справа	2	Диферен ційова ний залік	Нормати вна

Передумови вивчення освітнього компонента

- **ґрунтується на попередньо вивчених ОК:**

«Анатомія людини», «Фізіологія», «Патологічна анатомія», «Патологічна фізіологія», «Хірургія з основами онкології», «Отоларингологія», «Офтальмологія», «Неврологія», «Внутрішня медицина», «Акушерство і гінекологія», «Фармакологія з основами рецептури», «Догляд за хворими»;

- **інтегрується з такими ОК:**

«ВМП», «Анестезіологія і реаніматологія», тощо.

Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента є:

- формування у здобувачів освіти логічно-послідовної системи знань практичної спрямованості при здійсненні професійної діяльності під час надання екстреної та невідкладної медичної допомоги при невідкладних станах, а також при нещасних випадках та удосконалення вмінь і практичних навичок.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

- оцінювання результатів обстеження різних органів і систем пацієнта, використовуючи стандартні методики огляду та дані можливого анамнезу;
- вивчення стандартних схем та тактики надання невідкладної медичної допомоги, шляхом прийняття обґрунтованого рішення на підставі діагнозу невідкладного стану;
- поглиблене вивчення факторів ризику й розвитку клінічних проявів невідкладних станів, пов'язаних з аналізом та інтерпретацією даних діагностичних досліджень;
- організація та просування сучасних принципів надання невідкладної допомоги;

Після вивчення ОК здобувачі освіти повинні:

знати:

- причини виникнення, патогенез, клінічну картину основних невідкладних станів у хірургії;
- мету і завдання медичного працівника на місці пригоди та принципи надання першої медичної допомоги у разі різних невідкладних станів у

- хірургії на догоспітальному етапі;
- особливості та принципи транспортування хворих і потерпілих з невідкладними станами в хірургії;
- основні положення чинних наказів МОЗ України.

вміти:

- провести обстеження пацієнтів з невідкладними станами в хірургії;
- оцінити тяжкість стану хворого або потерпілого та встановити попередній діагноз на місці події;
- провести екстрені реанімаційні та лікувальні заходи в разі гострих розладів життєво важливих функцій та невідкладних станів у хірургії;
- визначити лікувальний заклад, який за своїми можливостями відповідає до потреб хворого або потерпілого та здійснити транспортування останнього.

бути поінформовані про:

- організацію центрів екстреної медичної допомоги, медицини катастроф, спеціалізованих лікарень, відділень та служби швидкої медичної допомоги, знання правил безпеки життєдіяльності під час роботи з хворими;
- нові досягнення з надання першої медичної допомоги та лікування при невідкладних станах у хірургії.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК. 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК. 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК. 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК. 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК. 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.
- СК. 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.
- СК. 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК. 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.
- СК. 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК. 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК. 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- СК. 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- СК. 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- СК. 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

Додаткові спеціальні компетентності (ДСК)

ДСК.1. Здатність до застосування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

ДСК.2. Здатність до застосування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій у процесі здійснення клінічного обстеження пацієнтів, оцінювання його результатів, діагностування типових випадків найбільш поширених захворювань та станів у пацієнтів різного віку з проведенням медичного сортування.

ДСК.3. Здатність до застосування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій для надання невідкладної та екстреної медичної допомоги при травмах чи захворюваннях органів і систем у пацієнтів різного віку в умовах мирного та воєнного часу.

ДСК.4. Здатність до застосування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань.

ДСК.5. Здатність до застосування практичних умінь та навичок при виконанні серцево-легеневої реанімації, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 1. Вільно спілкуватися державною мовою для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН. 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН. 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН. 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН. 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

РН. 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН. 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН. 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН. 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН. 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН. 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

РН. 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН. 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН. 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН. 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН. 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Додаткові результати навчання (ДРН)

ДРН.1. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).

ДРН.2. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.

ДРН.3. Надавати першу медичну та долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, працювати у складі бригад і загонів невідкладної та екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження, оцінювати місця події, забезпечувати безпеку персоналу та пацієнта, застосувати табельні засоби індивідуального захисту.

ДРН.4. Організувати лікувально-евакуаційне забезпечення бойових дій особового складу військового підрозділу та медичне сортування в умовах бойових дій.

ДРН.5. Організувати лікувально-евакуаційні заходи в осередках масового ураження, надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу постраждалим унаслідок аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, у зонах стихійного лиха та осередках інфекційного спалаху.

Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills)**: адаптивність, спілкування, логічне мислення, командна робота.

Методична карта освітнього компонента
«Невідкладна медична допомога при хірургічній патології»

Практичні заняття

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
1	<i>Практичне заняття</i>	<p><i>Тема:</i> Невідкладні стани в хірургії, мета та завдання невідкладної медичної допомоги. <i>Організація роботи ФАПу та служби швидкої медичної допомоги з надання медичної допомоги хворим з невідкладними станами в хірургії</i></p> <p><i>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</i></p> <p>Ознайомлення з організацією роботи, оснащенням, документацією ФАПу, фельдшерських бригад станції швидкої допомоги з надання першої медичної допомоги хворим з невідкладними станами в хірургії. Ознайомлення з основними положеннями чинних наказів МОЗ України. Участь здобувачів освіти у огляді хворих, потерпілих з невідкладними станами в хірургії. Ознайомлення з правилами техніки безпеки та охорони безпеки життєдіяльності під час роботи на підрозділах надання медичної допомоги.</p> <p><i>Практичні навички:</i></p> <ul style="list-style-type: none">— робота фельдшера в умовах ФАПу, в штаті лікарської та фельдшерської виїзної бригади екстренної допомоги з надання невідкладної медичної допомоги хірургічним хворим;— вивчення чинних наказів МОЗ України стандартів якості надання медичної допомоги при невідкладних станах на догоспітальному етапі;	4

2	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>— засвоєння правил техніки безпеки на ФАПі та в складі бригади швидкої медичної допомоги.</p> <p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях і ушкодженнях голови, обличчя та шиї</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих з церебральною комою, відкритими та закритими черепно-мозковими травмами, переломами кісток носа, щелеп; запальними захворюваннями обличчя. Відпрацювання здобувачами освіти навичок з надання першої медичної допомоги при ушкодженнях і гострих захворюваннях голови, обличчя, (зупинка кровотечі із носа, вуха,). Участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, операціях, перев'язках.</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих з ушкодженнями та запальними захворюваннями шиї; сторонніми тілами верхніх дихальних шляхів, стравоходу, опіками стравоходу. Відпрацювання здобувачами освіти навичок з надання першої медичної допомоги при ушкодженнях і гострих захворюваннях шиї (зупинка кровотечі із судин шиї, з асфіксією). Участь у діагностичних (ларинго-, бронхо-, езофагоскопії) та лікувальних маніпуляціях (видалення сторонніх тіл з гортані, трахеї, стравоходу тощо), операціях, перев'язках. Підбір інструментів для трахеостомії, ознайомлення з технікою її виконання.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Обстеження хворих з захворюваннями і ушкодженнями голови, обличчя та шиї на догоспітальному етапі; — Звільнення верхніх дихальних шляхів від сторонніх тіл і рідини (“методика черевних та грудних поштовхів”) і проведення закритого масажу серця, ШВЛ методом “рот до рота”, “рот до носа”, за допомогою S-подібної трубки, мішка АМБу; — Надання невідкладної медичної допомоги хворим з гострими розладами мозкового кровообігу, при черепно-мозковій травмі. Методика їх транспортування; — Зупинка кровотечі із носа, вуха, ямки зуба; — Надання першої медичної допомоги у разі переломів кісток черепа, носа, верхньої і нижньої щелеп, шийного відділу хребта, вивиху нижньої щелепи; — Надання першої медичної допомоги хворим із запальними захворюваннями обличчя; — Транспортування хворих з невідкладними станами при захворюваннях і ушкодженнях голови, обличчя та шиї. — Зупинка кровотечі із судин шиї; — Надання першої медичної допомоги хворим із запальними захворюваннями шиї; 	4
---	---------------------------------	--	---

3	<p>Практичне заняття</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Надання першої медичної допомоги в разі опіків ротової порожнини, стравоходу (кислотами лугами), потраплянні сторонніх тіл у носоглотку; — Транспортування хворих з невідкладними станами при захворюваннях і ушкодження ший. — Підготовка набору інструментів для трахеостомії. — Ознайомлення з технікою проведення ларинго-, бронхо-, езофагоскопії, трахеостомії. — Участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, перев'язках, операціях. <p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях грудної клітки та її органів</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих із легеневою кровотечею, гемотораксом, спонтанним і посттравматичним пневмотораксом, підшкірною емфіземою; пошкодженнями перикарда, серця і великих судин, переломами ребер і груднини. Засвоєння студентами навичок з розпізнавання ушкоджень грудної клітки та її органів та відпрацювання навичок з надання першої медичної допомоги. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних (плевральна пункція, рентгенографія) і лікувальних маніпуляцій (знеболювання місця перелому ребер, накладання лейкопластирної пов'язки, дронування плевральної порожнини) операціях, перев'язках. Підбір інструментів для проведення плевральної пункції та її дронування, ознайомлення з технікою їх виконання.</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих із запальними захворюваннями грудної клітки та її органів. Засвоєння студентами навичок з розпізнавання гострих хірургічних захворювань грудної клітки та її органів та відпрацювання навичок з надання першої медичної допомоги. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних і лікувальних маніпуляцій операціях, перев'язках. Підбір інструментів для проведення плевральної пункції та її дронування, ознайомлення з технікою їх виконання.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворим з ушкодженнями грудної клітки та її органів на догоспітальному етапі. — Методика надання невідкладної медичної допомоги при легеневій кровотечі та гемотораксі; — Надання першої медичної допомоги при пневмотораксах, підшкірній емфіземі; — Надання першої медичної допомоги в разі переломів ребер і груднини (знеболювання місця перелому, накладання лейкопластирної пов'язки); — Підбір інструментів для проведення плевральної 	4
---	---------------------------------	---	---

4	Практичне заняття	<p>пункції та її дренивання;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Транспортування хворих з невідкладними станами в разі ушкоджень грудної клітки та її органів. — Методика обстеження при невідкладних станах хворим з гострими захворюваннями органів грудної клітки на догоспітальному етапі. — Перша медична допомога при лактостазі та гострому маститі. — Тактика фельдшера при гнійному плевриті та абсцесі легенів. — Підбір інструментів для проведення плевральної пункції та її дренивання; — Транспортування хворих з невідкладними станами в разі гострих захворювань грудної клітки та її органів. — Участь у виконанні діагностичних (плевральна пункція, рентгенографія) і лікувальних маніпуляцій (знеболювання місця перелому ребер, накладання лейкопластирної пов'язки, дренивання плевральної порожнини), операцій, перев'язок, ознайомлення з технікою їх виконання. <p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях органів черевної порожнини та прямої кишки</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих із клінічною картиною “гострого живота”, перитонітом, шлунково-кишковими кровотечами, перфоративною виразкою шлунка і дванадцятипалої кишки, защемленням грижі, гострим холециститом, гострим апендицитом, гострим панкреатитом, гострою кишковою непрохідністю, емболією та тромбозом мезентеріальних судин; Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних (езофагогастродуоденоскопія, лапароскопія, УЗД тощо) і лікувальних маніпуляцій (ректороманоскопія, застосування зонда Блекмора, промивання шлунка, постановка очисної, сифонної клізми), перев'язок і операцій.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворим в разі гострих хірургічних захворювань; — Методика надання невідкладної допомоги в разі кровотечі із стравоходу, шлунково-кишкових кровотеч; — Транспортування хворих з невідкладними станами в разі гострих захворювань органів живота. — Участь у виконанні діагностичних (езофагогастродуоденоскопія, лапароскопія, УЗД тощо) і лікувальних маніпуляцій (застосування зонда Блекмора, промивання шлунка, постановка очисної, сифонної клізми), перев'язок і операцій. 	4
---	-------------------	---	---

5	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях органів черевної порожнини та прямої кишки</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих із ушкодженнями порожнистих та паренхіматозних органів черевної порожнини, захворюваннями та травмами прямої кишки. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних (езофагогастродуоденоскопія, лапароскопія, УЗД тощо) і лікувальних маніпуляцій (ректороманоколоноскопія, застосування зонда Блекмора, промивання шлунка, постановка очисної, сифонної клізми), перев'язок і операцій.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворим в разі травм живота; — Методика надання невідкладної допомоги при евентраціях внутрішніх органів; — Транспортування хворих з невідкладними станами в разі гострих захворювань та ушкоджень органів живота. — Участь у виконанні діагностичних (езофагогастродуоденоскопія, лапароскопія, УЗД тощо) і лікувальних маніпуляцій (застосування зонда Блекмора, промивання шлунка, постановка очисної, сифонної клізми), перев'язок і операцій. 	4
6	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях органів черевної порожнини та прямої кишки</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих із захворюваннями та травмами прямої кишки. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних (ректороманоколоноскопія, тощо) і лікувальних маніпуляцій (постановка очисної, сифонної клізми), перев'язок і операцій.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворим у разі травм та гострих захворюваннях прямої кишки; — Методика надання невідкладної допомоги в разі кровотечі з гемороїдальних вузлів. — Транспортування хворих з невідкладними станами в разі гострих захворювань та ушкоджень прямої кишки. — Участь у виконанні діагностичних (ректороманоколоноскопія тощо) і лікувальних маніпуляцій (постановка очисної, сифонної клізми), перев'язок і операцій. <p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях</p>	4

7	<i>Практичне заняття</i>	<p>та ушкодженнях сечової та статеві систем</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих з клінічною картиною гострої затримки сечі, ушкодженнями органів сечовидільної системи, парафімозом, з клінічною картиною ниркової коліки, пієлонефритом, пієлонефрозом, паранефритом. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних (хромоцистоскопія, екскреторна урографія, ретроградна пієлографія, УЗД тощо) і лікувальних маніпуляцій (катетеризація сечового міхура), перев'язок та операцій.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворим з травмами сечової та статеві систем, в разі гострих захворювань сечової та статеві систем; — Катетеризація сечового міхура еластичним катетером; — Транспортування хворих з невідкладними станами в разі ушкоджень органів сечової і статеві систем. — Участь у виконанні діагностичних (хромоцистоскопія, екскреторна урографія, ретроградна пієлографія, УЗД тощо) і лікувальних маніпуляцій (катетеризація сечового міхура), перев'язок та операцій. <p>Тема: Невідкладна медична допомога в судинній хірургії</p>	4
8	<i>Практичне заняття</i>	<p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих із ушкодженнями судин, геморагічним шоком, синдромом ДВЗ, синдромом критичної ішемії нижніх кінцівок, емболією біфуркації аорти, судин кінцівок; гострим артеріальним, венозним тромбозом; тромбоемболією легеневої артерії. Засвоєння алгоритму надання невідкладної медичної допомоги хворим із пошкодженнями судин та гострою крововтратою, із судинною патологією. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних (артеріографія, ультрасонографія та ін.) та лікувальних маніпуляцій, перев'язок та операцій у хворих з патологією судин.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворих з ушкодженнями судин, зовнішньою кровотечею, геморагічним шоком, синдромом ДВЗ, з синдромом критичної ішемії нижніх кінцівок, емболією біфуркації аорти, легневих артерій, судин нижніх кінцівок; гострим артеріальним, венозним тромбозом; — Методи й техніка зупинки артеріальної і венозної кровотечі (пальцеве притискання артеріальних судин у типових місцях, накладання кровоспинного джгута, стисної пов'язки, кровоспинного затискача); — Транспортування хворих з ушкодженнями судин та 	4

9	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>гострою крововтратою, з гострими захворюваннями судин;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Участь у виконанні діагностичних (артеріографія, ультрасонографія та ін.) та лікувальних маніпуляцій, перев'язок та операцій у хворих з патологією судин; — Розрахунок об'єму крововтрати, кількісного та якісного складу замісної трансфузійної терапії. <p>Тема: Невідкладна медична допомога в травматології</p> <p>НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА</p> <p>Обстеження та вивчення клінічних симптомів у хворих з травматичною хворобою, травматичним шоком; вивихами суглобів, відкритими і закритими переломами кісток; розтягненнями, розривами зв'язок; синдромом тривалого здавлювання; травмами хребта, спинного мозку та тазу; з вогнепальними пораненнями; опіками, відмороженнями. Засвоєння навичок з надання невідкладної медичної допомоги травмованим хворим, правила транспортної іммобілізації при ушкодженнях верхніх та нижніх кінцівок. Участь здобувачів освіти у виконанні діагностичних, лікувальних маніпуляцій, перев'язок та операцій травмованих хворих.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Методика обстеження при невідкладних станах хворим з травматичною хворобою, травматичним шоком; вивихами і переломами кісток; розтягненням, розривами зв'язок; синдромом тривалого здавлювання; травмами хребта, спинного мозку та тазу, з вогнепальними пораненнями, опіками та відмороженнями. — Транспортування травмованих хворих з ушкодженнями кісток, хребта, таза, з ушкодженнями м'яких тканин, опіками та відмороженнями. — Накладання транспортної шини Крамера при переломах кісток верхньої кінцівки. — Накладання транспортної шини Дітерікса при переломах кісток нижньої кінцівки. — Методика вправлення вивиху плечової кістки (за методом Кохера, Джанелідзе, Гішпократа—Купера). — Методика вправлення вивиху стегнової кістки (за методом Коллена—Джанелідзе, Кохера). — Перша медична допомога хворим з розтягненням, розривами зв'язок надп'яtkового-гомількового суглоба. — Невідкладна допомога хворим із синдромом тривалого здавлювання. — Методики визначення глибини і площі опіків, перша медична допомога опіковим хворим. — Перша медична допомога хворим з відмороженнями. — Участь у виконанні діагностичних, лікувальних маніпуляцій, перев'язок та операцій травмованим 	4
---	---------------------------------	--	---

10		хворим. <i>Диференційований залік</i>	4
		Всього	40

*Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння практичних навичок.

Самостійна позааудиторна робота

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
--------------	--------------------	--------------	-------------------

1	Самостійна робота	<p>Тема: Невідкладні стани в хірургії, мета та завдання невідкладної медичної допомоги. Організація роботи ФАПу та служби швидкої медичної допомоги з надання медичної допомоги хворим з невідкладними станами в хірургії</p> <p><i>Поняття про невідкладні стани в хірургії. Рівні надання першої медичної допомоги. Мета і завдання першої медичної допомоги. Організація роботи ФАПу та обов'язки фельдшера з надання першої медичної допомоги хворим з невідкладними станами в хірургії. Служба швидкої медичної допомоги, її мета і завдання. Виїзні бригади швидкої медичної допомоги (загальнопрофільна, спеціалізована — хірургічна, травматологічна). Основні завдання фельдшера виїзної бригади швидкої допомоги з надання невідкладної медичної допомоги хірургічним хворим:</i></p> <p style="margin-left: 40px;"><i>а) у штаті лікарської бригади;</i></p> <p style="margin-left: 40px;"><i>б) у штаті фельдшерської бригади.</i></p> <p><i>Основні положення чинних наказів МОЗ України. Загальні принципи, порядок надання, стандарти якості медичної допомоги при невідкладних станах на догоспітальному етапі. Первинний огляд (АВС) хворого чи потерпілого з невідкладним станом у хірургії. Порядок госпіталізації хворих та потерпілих у лікувально-профілактичні установи.</i></p>	2
2	Самостійна робота	<p>Тема: Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах хірургічного профілю</p> <p><i>Охорона праці під час роботи з апаратурою та обладнанням швидкої медичної допомоги та ФАПу. Охорона праці під час роботи з колючими та ріжучими предметами, кров'ю. Особливості профілактики інфекційних захворювань, у тому числі СНІДу, під час надання невідкладної допомоги при травмах.</i></p>	1
3	Самостійна робота	<p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях і ушкодженнях голови, обличчя та шиї</p> <p><i>. Черепно-мозкова травма — закрита, відкрита (проникна, непроникна). Ушкодження мозку; струс, забій, здавлювання мозку, церебральна кома. Переломи склепіння і основи черепа, абсцес головного мозку. Травми обличчя — перелом кісток носа, верхньої і нижньої щелеп, вивих нижньої щелепи. Запальні захворювання обличчя та шиї (фурункул, карбункул, бешихове запалення, флегмона). Стороні тіла верхніх дихальних шляхів, стравоходу. Опіки стравоходу. Основні клінічні ознаки та діагностика ушкоджень та гострих захворювань голови та шиї, обсяг першої медичної допомоги, транспортування</i></p>	3

4	Самостійна робота	<p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях грудної клітки та її органів</p> <p><i>Невідкладні стани, що виникають у хворих з легеневою кровотечею, гемотораксом, спонтанним і посттравматичними пневмотораксами, підшкірною емфіземою; пошкодженнями перикарда, серця і великих судин, переломами ребер і груднини. Гострі і запальні захворювання грудної клітки і легень. Гнійні плеврити, абсцес легень, мастити. Основні причини виникнення, клінічні ознаки, діагностика, обсяг першої медичної допомоги, вибір виду та способу транспортування потерпілих залежно від характеру захворювання та ушкодження грудної клітки та її органів.</i></p>	3
5	Самостійна робота	<p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях органів черевної порожнини та прямої кишки</p> <p><i>Невідкладні стани, що виникають у хворих із гострим животом, перитонітом, шлунково-кишковою кровотечею, проривною виразкою шлунка і дванадцятипалої кишки, защемленням грижі, печінковою (жовчною) колікою, гострим холециститом, гострим апендицитом, гострим панкреатитом, гострою кишковою непрохідністю, емболією та тромбозом мезентеріальних судин. Закрита та відкрита травма живота (ушкодження порожнистих і паренхіматозних органів черевної порожнини). Травми прямої кишки, гострі захворювання прямої кишки; аноректальний тромбоз, кровотеча з гемораїдального вузла. Паропрактити. Основні причини виникнення, клінічна картина, діагностика, обсяг невідкладної медичної допомоги. Особливості транспортування хворих з невідкладними станами при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини та прямої кишки.</i></p>	3
6	Самостійна робота	<p>Тема: Невідкладна медична допомога при захворюваннях та ушкодженнях сечової та статевих систем</p> <p><i>Невідкладні стани, що виникають у хворих з нирковою колікою, пієлонефритом, пієлонефрозом, паранефритом, гострою затримкою сечі, парафімозом, травмами органів сечової системи. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, обсяг невідкладної медичної допомоги, лікування. Особливості транспортування хворих з невідкладними станами при гострих захворюваннях та ушкодженнях органів сечової системи.</i></p>	3
7	Самостійна	<p>Тема: Невідкладна медична допомога в судинній хірургії</p>	2

8	<p><i>робота</i></p> <p>Самостійна робота</p>	<p><i>Синдром критичної ішемії нижніх кінцівок; емболія біфуркації аорти і судин кінцівок; гострий тромбоз артерій і вен, тромбоемболія легеневої артерії, ушкодження судин, геморагічний шок, синдром ДВЗ — синдром десемінованого внутрішньосудинного згортання. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, перша медична допомога, лікування.</i></p> <p>Тема: Невідкладна медична допомога в травматології</p> <p><i>Травматична хвороба, травматичний, шок; вивихи суглобів, відкриті і закриті переломи кісток; розтягнення, розриви зв'язок; синдром тривалого здавлювання; травми хребта, спинного мозку та тазу; вогнепальні поранення; опіки та опіковий шок; відмороження. Причини, профілактичні заходи.</i></p>	3
		Всього	20

***Виконання самостійної роботи передбачає:**

1. Опрацювання теоретичного матеріалу відповідно до питань передбачених навчальною програмою (**оформлення конспекту**)
2. **Виконання індивідуальних контрольних завдань.**
3. Підготовка фото-, відеоматеріалів, складання тематичних графологічних схем, таблиць, кросвордів, ребусів, доміно, кодограм, діаграм, виготовлення муляжів, фантомів, створення тематичних презентацій, проектів, аналіз оглядів наукової літератури та інше (**на вибір здобувача освіти за бажанням**)

Тематичний план практичних занять, інструкційні карти, алгоритми виконання практичних навичок, набір ситуаційних задач різного рівня складності, тестові завдання, тематичний план самостійної позааудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи за посиланням в **Classroom**.

Методи навчання

Навчальний процес передбачає поглиблення та вдосконалення практичних умінь і навичок з невідкладних станів, набутих у процесі вивчення хірургії та суміжних дисциплін. Освітній компонент має на меті сформувати у здобувачів освіти уміння і навички самостійно приймати рішення у разі загрозливих для життя людини станів в умовах діяльності ФАПУ, швидкої та невідкладної медичної допомоги, у непередбачених обставинах. На практичних заняттях приділяється особлива увага сучасним методам діагностики невідкладних станів, реанімаційним заходам, раціональному застосуванню фармакологічних засобів, чинним наказам та інструкціям.

Практичні заняття спрямовані на відпрацювання алгоритмів виконання практичних навичок на рівні навички. На практичних заняттях здобувачі освіти опановують уміння спілкуватися з хворими як на прикладах розігрування елементів рольової та ділової гри, так і безпосередньо при роботі з хворими.

Система оцінювання та вимоги

На практичних заняттях контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань, виконання практичних навичок при роботі в малих групах та індивідуальне виконання практичних навичок. Значне місце при оцінці знань відводиться розв'язуванню ситуаційних задач як типових так і підвищеної складності.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях згідно графіка.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі диференційованого заліку, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувача освіти, усне опитування, тестовий контроль, розбір ситуаційних задач, демонстрація практичних навичок.

Форми контролю:

- **Поточний контроль** (вибір форм контролю залежить від мети, змісту, виду заняття)

Форми поточного контролю:

Усний контроль: індивідуальне, групове, фронтальне опитування, контроль виконання самостійної роботи, захист практичних навичок, робота в команді, аналіз ситуаційних задач тощо.

Письмовий контроль: тестування, виконання індивідуальних контрольних завдань тощо

- **Підсумковий контроль** – це комплексне оцінювання рівня сформованості компетентностей.

Форми підсумкового контролю:

- диференційований залік.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Невідкладні стани в хірургії. Рівні надання першої медичної допомоги.
2. Загальні принципи, порядок надання медичної допомоги при невідкладних станах хірургічним хворим на догоспітальному етапі.
3. Стандарти якості надання медичної допомоги хірургічним хворим при невідкладних станах.
4. Організація роботи ФАПу та обов'язки фельдшера з надання першої медичної допомоги хворим з невідкладними станами в хірургії.
5. Служба швидкої медичної допомоги, її мета і завдання.
6. Завдання фельдшера в штаті лікарської та фельдшерської виїзних бригад швидкої допомоги з надання невідкладної медичної допомоги хірургічним хворим.
7. Звільнення верхніх дихальних шляхів від сторонніх тіл і рідини (методика черевних та грудних поштовхів), проведення закритого масажу серця.
8. Проведення ШВЛ методом “рот до рога”, “рот до носа”, за допомогою S-подібної трубки, мішком АМБу.
9. Церебральна кома. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
10. Відкрита (проникна, непроникна) черепно-мозкова травма. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
11. Струс головного мозку. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
12. Забій головного мозку. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
13. Здавлювання головного мозку. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
14. Перелом основи черепа. Основні клінічні ознаки, діагностика, невідкладна медична допомога.
15. Перелом склепіння черепа. Основні клінічні ознаки, діагностика, невідкладна медична допомога.
16. Абсцес головного мозку. Причини виникнення, клінічна картина,

- діагностика, невідкладна медична допомога.
17. Особливості транспортування потерпілих з черепно-мозковою травмою.
 18. Перелом кісток носа. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 19. Перелом верхньої і нижньої щелеп. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 20. Вивих нижньої щелепи. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога (методика вправлення).
 21. Запальні захворювання обличчя. Клінічна картина, діагностика, особливості їх перебігу, невідкладна медична допомога.
 22. Ушкодження судин шиї (артерій, вен). Клінічна картина, діагностика, особливості надання невідкладної медичної допомоги.
 23. Ушкодження трахеї. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 24. Ушкодження стравоходу. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 25. Стороні тіла в ротоглотці, стравоході. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 26. Опіки ротової порожнини, стравоходу (лугами, кислотами). Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 27. Запальні захворювання шиї (флегмона, карбункул). Клінічна картина, діагностика, особливості перебігу, невідкладна медична допомога.
 28. Перелом ребер (множинні і подвійні) і груднини. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 29. Легенева кровотеча. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 30. Гемоторакс. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 31. Спонтанний пневмоторакс. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 32. Відкритий, закритий, клапанний пневмоторакс. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 33. Підшкірна емфізема. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 34. Емболія легеневої артерії. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 35. Ушкодження перикарда, серця. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 36. Вибір виду та способу транспортування потерпілих залежно від характеру захворювання та ушкодження грудної клітки, її органів.
 37. “Гострий живіт”. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
 38. Гострий перитоніт. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.

39. Перфоративна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки. Причини виникнення, клініка, діагностика, невідкладна медична допомога.
40. Шлунково-кишкова кровотеча. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
41. Варикозне розширення вен стравоходу. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
42. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
43. Печінкова (жовчна) коліка. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
44. Гострий холецистит. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
45. Гострий панкреатит. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
46. Гостра кишкова непрохідність. Її види, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
47. Емболія та тромбоз мезентеріальних судин. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
48. Зашемлення грижі. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
49. Ушкодження порожнистих органів черевної порожнини. Особливості клінічного перебігу, діагностика, невідкладна медична допомога.
50. Ушкодження паренхіматозних органів черевної порожнини. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
51. Особливості транспортування хворих з невідкладними станами при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини.
52. Ниркова коліка. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
53. Пієлонефрит. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
54. Пієонефроз. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
55. Паранефрит. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
56. Гостра затримка сечі. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
57. Ушкодження нирок і сечоводів. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
58. Ушкодження сечового міхура, сечівника. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
59. Ушкодження статевого члена, яєчка і придатків. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
60. Парафімоз. Причини, механізм. Діагностика.
61. Особливості транспортування хворих з невідкладними станами при гострих захворюваннях та ушкодженнях органів сечової системи.

Невідкладна медична допомога.

62. Синдром критичної ішемії нижніх кінцівок. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
63. Емболія біфуркації аорти і судин нижніх кінцівок. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
64. Гострий тромбоз артерій нижніх кінцівок. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
65. Гострий тромбофлебіт нижніх кінцівок. Причини виникнення, клінічні ознаки, перша медична допомога.
66. Ушкодження судин (артерій, вен). Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
67. Геморагічний шок. Причини виникнення. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
68. Синдром ДВЗ. Клінічний перебіг, діагностика, невідкладна медична допомога.
69. Ускладнення кровотеч (непритомність, колапс, перша допомога).
70. Принципи й техніка транспортування хворих із кровотечею та крововтратою.
71. Травматичний шок. Причини виникнення, клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
72. Вивихи плеча. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога (методика вправлення плеча за методами Кохера, Джанелідзе).
73. Вивихи передпліччя. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
74. Вивихи кисті, пальців кисті. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
75. Вивихи стегна. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога (вправлення за методом Коллена—Джанелідзе, Кохера).
76. Вивихи надколінка, гомілки, ступні. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
77. Перелом плечової кістки. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
78. Перелам кісток передпліччя. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
79. Переломи стегнової кістки. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
80. Перелом кісток гомілки. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
81. Перелом кісток ступні. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
82. Розтягнення, розриви суглобових зв'язок. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
83. Синдром тривалого здавлювання. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.

84. Вогнепальні поранення. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
85. Опіки. Причини виникнення, визначення глибини і площі опіку, перша допомога.
86. Опіковий шок. Клінічна картина, діагностика, невідкладна медична допомога.
87. Відмороження. Причини виникнення. Визначення глибини ушкодження. Невідкладна медична допомога.
88. Перша допомога при пораненнях м'яких тканин. Первинне хірургічне оброблення ран, показання та протипоказання.
89. Техніка безпеки під час роботи з апаратурою та обладнанням швидкої допомоги та ФАПу.
90. Техніка безпеки під час роботи з колючими та ріжучими предметами, кров'ю.
91. Особливості профілактики інфекційних захворювань, у тому числі СНІДу, під час надання невідкладної допомоги при травмах.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Робота фельдшера на ФАПі, в штаті лікарської та фельдшерської виїзної бригади швидкої допомоги з надання невідкладної медичної допомоги хірургічним хворим.
2. Методика обстеження та надання медичної допомоги при невідкладних станах хірургічним хворим на догоспітальному етапі.
3. Звільнення верхніх дихальних шляхів від сторонніх тіл і рідини (методика черевних та грудних поштовхів).
4. Прийоми відновлення дихання (ШВЛ методом “рот до рота”, “рот до носа”, за допомогою S-подібної трубки, мішком АМБу).
5. Методика проведення закритого масажу серця.
6. Обсяг надання першої медичної допомоги хворим у разі закритої черепно-мозкової травми.
7. Обсяг надання першої медичної допомоги хворим у разі відкритої черепно-мозкової травми.
8. Зупинка кровотечі із судин носа, вуха, ямки зуба.
9. Зупинка кровотечі при пораненнях шиї (трахеї, сонної артерії, яремної вени).
10. Перша медична допомога при переломах кісток носа.
11. Перша медична допомога при переломах верхньої і нижньої щелеп.
12. Методика вправлення вивиху нижньої щелепи.
13. Надання першої медичної допомоги при опіках стравоходу (кислотами і лугами).
14. Методика надання невідкладної медичної допомоги при легеневій кровотечі.
15. Перша медична допомога при гемотораксії.
16. Методика надання невідкладної медичної допомоги при

пневмотораксах.

17. Перша медична допомога при емболії легеневої артерії.
18. Перша медична допомога при переломах хребта.
19. Перша медична допомога при переломах ребер і груднини (знеболювання місця перелому, накладання лейкопластирної пов'язки).
20. Підбір інструментів для проведення плевральної пункції та її дренування.
21. Транспортування хворих з невідкладними станами при гострих захворюваннях і ушкодженнях грудної клітки та її органів.
22. Перша медична допомога при ушкодженнях органів сечової і статевій систем.
23. Перша медична допомога при парафімозі.
24. Перша медична допомога при нирковій коліці.
25. Перша допомога при гострій затримці сечі.
26. Перша медична допомога хворим з невідкладними станами при гострих хірургічних захворюваннях живота.
27. Перша медична допомога хворим з невідкладними станами при ушкодженнях порожнистих органів живота.
28. Перша медична допомога хворим з невідкладними станами при ушкодженнях паренхіматозних органів живота.
29. Перша медична допомога при евентерації внутрішніх органів.
30. Перша медична допомога при кровотечі зі стравоходу та шлунково-кишкових кровотечах.
31. Перша медична допомога хворим з кишковою непрохідністю.
32. Транспортування хворих з невідкладними станами, при гострих захворюваннях і ушкодженнях органів живота.
33. Накладання транспортної шини Крамера при переломах кісток верхньої кінцівки.
34. Накладання транспортної шини Дітерікса при переломах кісток нижньої кінцівки.
35. Перша медична допомога хворим із синдромом критичної ішемії нижніх кінцівок (емболією і тромбозом біфуркації аорти, судин кінцівок).
36. Перша медична допомога хворим з гострим венозним тромбозом глибоких вен нижніх кінцівок, тромбофлебітом поверхневих вен.
37. Невідкладна допомога хворим із ушкодженнями судин (пальцеве притискання судин, накладання кровоспинного джгута та стисної пов'язки, кровоспинного затискача).
38. Методика вправлення вивиху плечової кістки (за методом Кохера, Джанелідзе, Гішпократа—Купера).
39. Методика вправлення вивиху стегнової кістки (за методом Коллена—Джанелідзе, Кохера).
40. Перша медична допомога хворим з розтягненням, розривами зв'язок надп'яtkового-гомількового суглоба.
41. Невідкладна допомога хворим із синдромом тривалого здавлювання.

42. Методики визначення глибини і площі опіків, перша медична допомога опіковим хворим.
43. Перша медична допомога хворим з відмороженнями.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання роботи з пацієнтами			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Здобувач освіти глибоко і досконало оволодів методикою опитування та фізичного обстеження пацієнта, відмінно володіє прийомами визначення симптомів різних захворювань внутрішніх органів, вільно володіє діагностичними та лікувальними маніпуляціями, вміє скласти план лікування	Здобувач освіти в цілому оволодів методикою обстеження пацієнта, володіє прийомами визначення симптомів різних захворювань внутрішніх органів, діагностичними та лікувальними маніпуляціями, але допускає незначні помилки у послідовності обстеження, під час проведення діагностичних та лікувальних маніпуляцій та при складанні плану лікування	Здобувач освіти в цілому оволодів методикою обстеження пацієнта, але допускає суттєві порушення у послідовності та методиці обстеження, в інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, помиляється при виконанні окремих діагностичних та лікувальних маніпуляцій	Здобувач освіти не засвоїв практичних навичок або допускає грубі помилки при проведенні фізичного обстеження пацієнта, здійсненні діагностичних та лікувальних маніпуляцій, формулюванні діагнозу, вирішенні питань тактики лікування

Оцінювання вирішення клінічної ситуаційної задачі			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Точно сформульований та повністю обґрунтований клінічний діагноз	Точно сформульований та частково обґрунтований клінічний діагноз	Виникли труднощі при обґрунтуванні клінічного діагнозу, складанні плану обстеження і	Не дано відповіді на завдання задачі

у пацієнта і складений план обстеження і (чи) лікування	у пацієнта, допущені неточності при складанні плану обстеження та (чи) лікування	лікування пацієнта, виправлені здобувачем освіти за допомогою викладача	
---	--	---	--

Оцінювання вирішення тестових завдань

«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
100 – 91%	90 – 76%	75 – 51%	50 і менше %

Оцінювання демонстрації практичних навичок та вмінь

«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Здобувач освіти виконує практичні навички різного ступеня складності (оволодів практичними навичками, що передбачені програмою) з дотриманням послідовності зазначеної в алгоритмі дії та володіє вміннями при виконанні конкретних завдань	Здобувач освіти допускає неточності при виконанні практичної навички, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, дотримуючись алгоритму	Здобувач освіти в процесі виконання практичних навичок та умінь, грубо порушує послідовність виконання, не здатний самостійно виявити допущені помилки, що може призвести до розвитку ускладнень та погіршення загального стану пацієнта	Здобувач освіти не оволодів практичними навичками та не здобув необхідних умінь

Оцінювання усної відповіді студента

«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
<p>Здобувач освіти глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати латинською термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної роботи</p>	<p>Здобувач освіти знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій</p>	<p>Здобувач освіти має базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.</p>	<p>Здобувач освіти не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для застосування на практиці</p>

Оцінювання активності студента за загальними компетентностями			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Здобувач освіти приймав активну участь на занятті, в повній мірі проявив всі важливі загальні компетентності необхідні для формування успішної подальшої професійної та соціальної діяльності та для персонального особистісного розвитку	Здобувач освіти приймав участь в окремих видах групової діяльності, переважно виконував індивідуальні завдання на занятті, частково продемонстрував важливі загальні компетентності необхідні для формування успішної подальшої професійної та соціальної діяльності та для персонального особистісного розвитку	Здобувач освіти не приймав участь в груповій діяльності, частково виконував індивідуальні завдання на занятті, в мінімальному обсязі демонстрував загальні компетентності необхідні для формування успішної подальшої професійної та соціальної діяльності та для персонального особистісного розвитку	Здобувач освіти був пасивним, не бажав долучатися до роботи в групі та не виконував індивідуальних завдань. Не проявив здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем освітнього компонента на підставі оцінювання усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Політика освітнього компонента

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечно освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення освітнього компонента та опанування практичними навичками. Політика навчального закладу під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на

нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» та засадах академічної доброчесності, науковості, інноваційності, професіоналізму, гуманізму, гнучкості, незалежно від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та релігійних організацій.

Дотримання правил розпорядку, техніки безпеки на практичних заняттях.

Здобувачі освіти зобов'язані:

- відвідувати практичні заняття; в повному обсязі оволодіти уміннями, навичками, компетентностями та досягти програмних результатів навчання з освітнього компонента «Невідкладні стани в хірургії»;
- вчасно інформувати керівництво коледжу про неможливість з поважної причини відвідувати заняття, складати залік;
- виконувати вимоги з охорони праці, протипожежної безпеки;
- дотримуватися статуту, правил внутрішнього розпорядку, загальноновизнаних норм співжиття та етики;
- берегти майно коледжу;
- дотримуватись вимог чинного законодавства;
- під час епідемій виконувати всі настанови протиепідеміологічного режиму: носити маски, дотримуватися соціальної дистанції, використовувати антисептики;
- під час воєнного стану користуватись засобами захисту в разі необхідності.
- інструктаж з техніки безпеки проводиться на першому практичному занятті викладачем (з врахуванням військового стану та надзвичайних станів з підвищеною загрозою інфекційних захворювань). Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Здобувач освіти, який не пройшов інструктаж, не допускається до практичних занять.

Правила поведіння при сигналі «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»: якщо під час проведення заняття пролунав сигнал «УВАГА! ПОВІТРЯНА ТРИВОГА! ВСІМ ПРОЙТИ В НАЙБЛИЖЧЕ УКРИТТЯ!», викладач зобов'язаний: негайно припинити заняття, подати здобувачам освіти команду: «Всім зібрати речі, швидко пройти в укриття», впевнитись, що в аудиторії нікого не залишилось, вимкнути світло, зачинити двері, за останнім здобувачем освіти рухатись до укриття. За сигналом «УВАГА! ВІДБІЙ ТРИВОГИ!» повернутись в аудиторію для продовження заняття.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Здобувач освіти повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях коледжу та клініки, діяти згідно встановлених інструкцій під час виникнення надзвичайних ситуацій. Здобувач освіти повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно теми. На заняття

слід приходити вчасно, без запізнення. Здобувач освіти, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття, мати при собі маску, бахіли та хірургічний костюм). Здобувач освіти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття. Здобувач освіти повинен дотримуватись правил безпеки, поведінки на практичних заняттях та під час знаходження у підрозділах клініки. Під час обговорення теоретичних питань здобувачі освіти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань дотримуватись принципів деонтології.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Мобільні телефони та інші електронні девайси мають бути переведені у режим «без звуку» та не використовуватись.

Академічна доброчесність. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, тестування, підготовки до відповіді на диференційованому заліку користуватись зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної не доброчесності є підставою для її не зарахування викладачем і здобувач освіти повинен її відпрацювати в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» у час, визначений графіком відпрацювань викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття здобувач освіти має бути теоретично і практично підготовленим, вміти демонструвати теоретичні знання та практичні навички, має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття.

Порядок допуску до підсумкового контролю.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3». Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій, передбачених нормативними документами коледжу або неявки з поважної причини.

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач освіти має право подати звернення до навчальної частини КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж».

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів

дистанційного навчання у КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж». Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Google Meets, Classroom. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на сайті КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» або месенджері Viber.

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

Рекомендована література

Основна

Боженков Ю.Г., Стороженко И.Н. Интенсивная терапия в неотложной хирургии живота. — М.: Медкнига, 2001. — 228 с.

Ковальчук Л.Я. Невідкладна хірургія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 270 с.

Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2011. — 480 с.

Палій Л.В. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник. — К.: Медицина, 2008. — 223 с.

Палій Л.В. Основи реаніматології: навч. посіб. — К.: Медицина, 2008. — 164 с.

Раздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник. — К.: Медицина, 2007. — 141 с.

Регіда М.С., Кресюк В.І. Невідкладні стани в хірургії. — Львів, 2006. — 512 с.

Хімич С.Д. Хірургія. — К.: Здоров'я, 2004.

Хірургія / О.М. Кіт, О.Л. Ковальчук, І.С. Вардинець та ін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. — 643 с.

Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — К.: Медицина, 2010. — 400 с.

Додаткова

Касевич Н.М. Медична етика і деонтологія: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 200 с.

Касевич Н.М., Шаповал К.І. Охорона праці та безпека життєдіяльності працівників: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 248 с.

Тарасюк В.С., Кучанська Г.Б. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 488 с.

Хірургія (факультетська): підручник / М.П. Захараш, О.І. Пойда, М.Д. Кучер та ін.; за ред. М.П. Захараша. — К., 2006. — 656 с.

Хірургія дитячого віку: підручник / За ред. В.І. Сушка, Д.Ю. Кравчені. — К.: Медицина, 2009. — 800 с.

Чепкий Л.П., Ткаченко Р.О. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія. — К.: Вища школа, 2004 — 326 с.

Черенько М.П., Ваврик Ж.М. Загальна хірургія. — К.: Здоров'я. — 2004. — 612 с.

Шидловський В.О., Захараш М.П. Факультетська хірургія. — Тернопіль: Медкнига, 2002. — 378 с.

Електронні джерела:

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. – [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>

Викладач _____ Наталія Литвиненко